

UPPSALA
UNIVERSITET

Uppsala
Universitetsbibliotek
Box 510
752 37 Uppsala

Lars Burman
Överbibliotekarie

E-post
lars.burman@ub.uu.se

Telefon
018-471 39 10
070-425 03 69

Besöksadress
Carolina Rediviva
Dag Hammarskjölds väg 1

Hemsida
www.ub.uu.se

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2015-03-30

UFV 2012/1917

Uppsala universitetsbiblioteks verksamhetsberättelse 2014

Härmed överlämnas Uppsala universitetsbiblioteks verksamhetsberättelse för 2014.

Året har ägnats verksamhetsutveckling, löpande verksamhet och konsolidering av ekonomin. Bibliotekets övergripande mål är att ge bästa tänkbara biblioteksservice på ett kostnadseffektivt sätt, och under året har ansträngningarna att skapa ett samlat universitetsbibliotek fortsatt. Genom internt samarbete skapas de synergier som på bästa sätt ger förutsättningar för en stark biblioteksinfrastruktur inom Uppsala universitet. Uppsala universitetsbiblioteks (UUB:s) uppgift är att svara för hela lärosätets biblioteksstöd.

Bibliotekets har ambitionen att tryggt i sin snart 400-åriga historia ge modernast möjliga digitala och analoga biblioteksservice. Visionen formuleras i UUB:s Mål och strategier (UFV 2013/56). Där understryks att resurser för forskning, undervisning och lärande snabbt, smidigt och okomplicerat skall ställas till användarnas förfogande. Biblioteket skall vidare vara tydligt i sin identitet och klargöra sin roll som stark inrättning för kunskapsinhämtning, kunskapsspridning, kunskapsutveckling och kunskapsbevarande.

Årets verksamhetsberättelse organiseras utifrån UUB:s övergripande mål och strategier. Detta görs för att understryka att de komplexa uppgifterna inom ett stort universitetsbibliotek bäst löses genom gemensamt uppställda mål och strategiska insatser. De tre huvudsakliga målområdena handlar om samlingarna – fysiska och digitala – om samverkan med användare och omvärld samt om arbetsmiljön.

I ett inledande avsnitt beskrivs kort hur UUB är organiserat och hur dess ekonomi utvecklats under 2014. När siffror nedan sätts inom parentes gäller dessa år 2013.

Organisation och ekonomi

UUB är indelat i fyra avdelningar: avdelningarna för bruksbibliotek, för universitetsgemensamma ändamål (kulturvet), för biblioteksgemensamma funktioner och för administrativa funktioner. Under de olika avdelningarna ligger ett relativt stort antal enheter. Under avdelningen för bruksbibliotek ligger tio enhetsbibliotek, och kulturavdelningen består av fem enheter. Sammanlagt har UUB 192 (192) heltidsanställda, varav 115 (113) inom bruksbiblioteken och 21 (22) inom kulturvet.

Under 2014 har biblioteket påbörjat planeringen av en omorganisation av hela UUB, vilken syftar till närmare samarbete genom färre organisatoriska enheter, strukturer för tvärgående samarbete mellan enheter och avdelningar, samt en mer tillplattad organisation med en välintegrerad chefsgrupp. Målet är inte att minska antalet campusbibliotek, utan att istället öka deras effektivitet och integration. Starkt bidragande skäl är också verksamhetens minskade resurser och den kompetensförlust som kommande pensioneringar innebär. Omorganisationen skall vara genomförd i och med 2015 års utgång, men redan vid nyåret 2014/15 sammanfördes Medicinska biblioteket och BMC-biblioteket i en gemensam enhet verksam på två fysiska platser. Förberedelser för sammanslagningen präglade enheterna under hösten 2014.

Ytterligare ett skäl att genomföra omorganisationen är behovet av hög chefskompetens och tydliga ansvarsområden. Under 2014 har delegationsordningar till avdelnings- och enhetschefer upprättats. Detta skedde som ett led i ökad genomskinlighet i beslutsvägar, mandat och ansvar. Även skriftliga delegationer inom säkerhetsarbetet har upprättats.

UUB har under en rad år haft underskott i ekonomin. För första gången sedan 1993 uppvisar dock bibliotekets bokslut ett positivt balanserat kapital och slutade 2014 på +0,9 mnkr (-5,3 mnkr). Det samlade resultatet för 2014 var +6,2 mnkr (+3,5 mnkr) inom en ekonomi som omsätter knappt 240 mnkr. Förbättringen av ekonomin har dock inte skett utan ansträngning. Visserligen har intäkterna kunnat ökas genom att Almedalsbiblioteket övergick till universitetsbiblioteket 1/1 2014 och att nya medlemmar tillkommit i DiVA-konsortiet. Men bidragsintäkterna har minskat och kostnaderna ökat för personal, lokaler och drift. Genom prioriteringar, effektiviseringar, senarelagda nyanställningar och ej återbesatta tjänster har trots allt en balanserad ekonomi kunnat uppnås. Givetvis har åtstramningarna medfört ökad belastning för personal och en något försämrad biblioteksservice – dock har ambitionen varit att besparingar i minsta möjliga mån skall drabba bibliotekets användare. Även med 2014 års goda resultat är den långsiktiga ekonomin osäker. För 2015 budgeteras för ett underskott på -5,6 mnkr.

Samlingarnas och biblioteksstödet utveckling

Kärnan i biblioteksuppdraget är att ställa informationsresurser till användarnas tjänst. Därför har UUB som sitt första formulerade mål att samlingarna skall tillhandahållas, utvecklas och bevaras på bästa sätt. Nyckelord i arbetet är nyförvärv, professionalitet, effektiva lokaler, utbildning och information till brukarna, målgruppsanpassad åtkomst, systemutveckling och bevarandeinsatser. Under 2014 avsattes drygt 50 mnkr för inköp av digitala och fysiska informationsbärare. Det fysiska beståndet uppgår till 146 (146) hyllkilometer och UUB tillhandahöll under det gångna året 545 446 e-böcker, 25 000 (24 614) elektroniska tidskrifter och 252 (249) databaser. Utnyttjandet går upp; 5,3 (4,4) miljoner UU-interna fulltextnedladdningar gjordes 2014 ur databaser, e-böcker och e-tidskrifter. I enlighet med UUB:s strategier prioriteras digitala förvärv även om det vetenskapliga och pedagogiska landskapet är sådant att pappersbundna medier i hög utsträckning måste tillhandahållas. Ett bibliotek med UUB:s karaktär kommer aldrig att bli helt digitalt. I stället kommer det även fortsättningsvis att kännetecknas av det dubbla bibliotekets krav: såväl analoga som digitala media måste tillhandahållas. Sålunda minskar antalet hemlån av fysiska böcker endast obetydligt: 2014 var antalet 199 978 (202 608).

Även kulturarvssamlingarna växer. Årets största tillskott var Sigrid Kahles arkiv, som donerats till UUB, men även material efter bland andra Harry Martinson och Gustaf Fröding har tillförts samlingarna. En donation av betydelse är konstnären Jörgen Hammars 33 album/konstnärsböcker med teckningar och laveringar, och till kartsamlingen har 18 handritade kartor över svenska och finska städer från sekelskiftet 1700/1800 inköpts.

I och med årets början överfördes de universitetsanställda bibliotekarierna vid Almedalsbiblioteket till UUB. Almedalsbiblioteket är en unik kombination av universitetsbibliotek och folkbibliotek. Genom samarbetet med Region Gotland får Campus Gotland effektiv biblioteksverksamhet samtidigt som de boende på Gotland får tillgång till stora biblioteksresurser. Det dubbla ägarskapet kräver ibland särskilda lösningar för ledning, anställningsförhållanden och inköpsförfaranden och dessa fungerar väl, men har under året setts över för att fungera inom universitetet.

Digitala förvärv är – liksom fysiska tidskrifter - ofta av prenumerationskaraktär. Medan det en gång i tiden var omöjligt att komplettera saknade äldre tidskriftsbestånd, går det idag att välja bort titlar eftersom det numera går att såväl återuppta prenumerationer som att köpa tillgång till äldre bestånd. De förändrade förutsättningarna ger möjligheter till besparingar, men sådana ställer samtidigt krav på utvärdering av användningen. E-resursteamet vid UUB har 2014 drivit utvecklingen vidare av en Sverigeunik metod för inte bara kvantitativ men också kvalitativ

utvärdering vid förnyelse av e-resurser. Utvecklandet av sådana metoder är en förutsättning för väl underbyggda prioriteringar.

Under 2014 anställdes en arkivarie vid kulturarvsavdelningen som särskilt skall ägna sin tid åt personarkiv och spridning av kunskap om hur dessa kan användas. Vården och utvecklingen av sådana arkiv har alltså nu fått betydligt bättre förutsättningar. Rekryteringen möjliggjordes genom en generös testamentarisk donation av Greta och Ulf Renborg.

Vid sidan av forskare och studenter besöks biblioteket av allmänheten. Genom bibliotekslagens stadganden har allmänheten möjlighet att utnyttja universitetsbibliotekens medieresurser på plats i biblioteket. Huvuddelen av de externa besökarna kommer dock för att bese visningssalarna i Carolina Rediviva. Här anordnas också årligen specialutställningar och 2014 ägnades denna åt formgivaren Karl-Erik Forsberg. I samband med nobelpriset gjordes också en mindre utställning kring Patrick Modiano. Därtill har biblioteket spelat en viktig roll i universitetets representation; mycket ofta står ett besök i boksalen på programmet när Uppsala gästas av representanter för utländska universitet, ambassader och departement.

Utvecklingen mot Open Access fortsätter, och DiVA-systemet ger inte bara konsortiemedlemmarna möjlighet att registrera lärosätenas publikationer utan också att fritt tillgängliggöra dem. I DiVA-konsortiet ingick i december 2014 hela 37 medlemmar, och arbetet samordnas från Uppsala. Fulltextnedladdningarna ur DiVA uppgick till 40 (24) miljoner vilket är en ökning med över 60 % jämfört med föregående år. Under 2014 laddades 4 820 (4 313) fulltexter från Uppsala universitet upp i DiVA-portalerna. Den fria tillgången till OA-resurser utgör ett stort skifte inom biblioteksväsendet – till bibliotekens uppgifter hör numera ofta att publicera digitalt. OA-publicering innebär också behov av nya finansieringsmodeller. Det blir allt vanligare att OA-aktörer söker frivillig finansiering från sina största användare. UUB bidrar till exempel till databasen ArXiv, använd inte minst av fysiker.

Före jul 2014 gjordes plattformen Alvin offentlig (alvin-portal.org). Alvin är utvecklad vid UUB och utgör ett redskap för katalogisering och digitalt tillgängliggörande av kulturarvsmaterial. Löpande förs nu UUB:s digitaliserade kulturarvsmaterial in i Alvin, som även används av universitetets museer. Äldre och hotade ”stand-alone”-databaser kommer att föras över i Alvin. Ambitionen är att Alvin skall utvecklas till ett nationellt konsortium efter förebild av DiVA.

Till biblioteket knyts kvalificerade utvecklingsprojekt inom bibliotekssektorn. Ett sådant är det projekt kring stamböcker som 2014 erhöll medel från Riksbankens Jubileumsfond. UUB har landets i särklass största samling av tidigmoderna stamböcker, vilka är en slags anspråksfulla resedagböcker i form av målningar och kamrathälsningar. Stamböcker är lite

av forna tiders Facebook. Stamböckerna skall nu digitaliseras och beskrivas genom digitala katalogiseringsinsatser. Detta kräver hög forskarkompetens, effektiv bildfångst och den flexibla systemarkitektur som Alvin erbjuder. Stamböcker är en sameuropeisk företeelse och projektet ansluter naturligt till internationella satsningar. Nyheten om att stamböckerna skall digitaliseras och tillgängliggöras väckte stor uppmärksamhet i media, både lokalt och nationellt.

En av bibliotekets viktigaste äldre samlingar svensk litteratur, den Cronstedtska, har under 2014 färdigkatalogiserats i Libris (7639 poster). Även Hammarbysamlingen med verk som tillhört Linné har katalogiserats. Därtill har 500 nottryck, nästan 700 brev och 2 400 bilder registrerats. Dessutom har hela katalogen över den ämnesindelade handskriftssamlingen genom särskilt avsatta medel digitaliserats under 2014 och lagts ut på webben som pdf-filer. Mycket arbete återstår dock för att digitalt tillgängliggöra alla äldre kataloger och sökhjälpmedel till de unika samlingarna inom UUB – mängden är överväldigande.

I UUB:s strategier för tillgängliggörande av samlingarna ingår att den tekniska utrustningen skall vara välfungerande och ändamålsenlig. Under 2014 genomfördes ett omfattande utbyte av datorer i alla offentliga bibliotekslokaler. Dessutom har mikrofilmsrummet på Carolina Rediviva 2014 försetts med nya mikrofilmsläsare och genomgått en allmän uppräschning. Tekniken kan tyckas gammal, men faktum är att delar av samlingarna fortfarande bara kan nås via mikrofilm. Äldre dagstidningar är det bästa exemplet.

Minst lika viktiga som den tekniska hårdvaran är UUB:s olika nätbaserade tjänster. Chat- och e-postfrågorna till ”Fråga biblioteket” ökade till 3400 (2562). Bibliotekets webbplats migrerade över till universitetets gemensamma lösning våren 2014, och ett omfattande arbete genomfördes för att öka relevans och sökbarhet. Det under 2013 införskaffade så kallade ”discovery”-systemet Summon, som utgör det sökgränssnitt som användaren först hittar på webbplatsen, har vidareutvecklats under 2014. Nyckelpersonberoenden i förvaltningen av bibliotekssystem har åtgärdats genom strategiska rekryteringar, och under 2014 har också arbetet med förvaltning av digitala system fortsatt att utvecklas. UUB använder modellen PM3, och säkrar därmed underhåll, funktionalitet och utveckling.

För ett universitetsbibliotek är lokaler alltid en central fråga. Medan forskarna i minskande utsträckning använder analoga referensresurser och bibliotekens arbetsplatser ökar hela tiden studenternas efterfrågan på funktionella arbetsplatser med tillgång till informationsresurser och professionell rådgivning. För att förbättra Carolina Redivivas användbarhet som studieplats renoverades kafét 2014 och försågs med ny möblering och mikrovågsugnar. I avvaktan på den planerade ombyggnaden av Carolina Redivivas entréplan drivs kafét i bibliotekets regi.

Lokalerna skall enligt bibliotekets mål och strategier vara välkomnande, ha generösa öppettider och fungera väl för olika ändamål. Under 2014 har UUB haft öppet 3697 (3717) dagar och tagit emot sammanlagt 1 584 618 (1 692 387) besökare (exklusive Almedalsbiblioteket). De digitala resurserna är ständigt tillgängliga och används dygnet runt, året om.

Viktigt 2014, inte minst symboliskt, var det förlängda öppethållandet av det bemannade katalogrummet på Carolina Rediviva. Ambitionen är att i framtiden utnyttja byggnaden ännu mer. Ett led i arbetet att skapa flexibla miljöer har varit att omgestalta den östra tidskriftsläsesalen, som under 2014 försågs med projektor- och högtalaranläggning. Genom införskaffande av nya möbler och vissa omflyttningar skapades en mångsidigt användbar lokal som omväxlande kan utnyttjas för studier och för särskilda evenemang. I salen – som rymmer 60-70 sittande – har från april 2014 genomförts vetenskapliga konferenser, boksläpp och informationsmöten. På Uppsalas kulturnatt i september användes lokalen för en konsert, där en stråkkvartett ur Kungl. Akademiska kapellet framförde neapolitansk 1700-talsmusik ur den unika Gimo-samlingen. Denna bevaras i kulturarvsmagasinen och beforskas i specialläsesalen.

Antalet lån av kulturarvsmaterial till Specialläsesalen var 7 532 under 2014, 8 669 (7141) inklusive Kart- och bildenhetens läsesal. Sett i ett flerårsperspektiv är siffran relativt stabil, och det förtjänar att påpekas att beställningar ur de äldre samlingarna torde komma att öka i takt med digitalisering av materialet och utvecklande av sökmöjligheter på nätet.

Samverkan med användare och omvärld

Universitetsbiblioteket är en del av universitetet och det viktigaste samspelet är det med forskarna, lärarna och studenterna vid Uppsala universitet. Detta samspel sker dagligen vid elva fysiska bibliotek och tretton informationsdiskar. Digitalt sker samspelet i form av chatt och e-postförfrågningar. Samspelet sker vidare genom kontaktbibliotekarier och informations- och kommunikationsinsatser. Inte minst de så kallade ämnesguiderna utvecklas i nära samarbete med institutionerna. Bibliotekets förvärvsplaner revideras tillsammans med institutionernas kontaktpersoner för att fånga upp nya behov. Förlagens så kallade ”Dawsonprofiler” stöder inte sällan bevakningen. Enhetscheferna ingår vidare som ledamöter inom universitetets intendenturområden och får då ytterligare möjlighet att interagera med prefekter och föreståndare. Bibliotekslokalerna används ofta för universitetsövergripande, verksamhetsnära funktioner som till exempel Språkverkstadens kurser och handledning. Vidare har programserien ”En kvart över” – alltid i bibliotekets lokaler – fortsatt att sprida kunskap om pågående forskning till universitetsverksamma och allmänhet.

Central är bibliotekets undervisningsverksamhet, vilken ägnas bland annat grundläggande informationssökning och referenshanteringssystem. Under året har 1507 (1302) timmar undervisning meddelats av sammanlagt 79 olika personer inom UUB. Antal deltagare var 14718 (16284). Tillsammans med Språkverkstaden har biblioteket framgångsrikt anordnat studietekniksföreläsningen ”Plugga effektivt”, och tillsammans med Institutionen för kulturgeografi och pedagogiska utvecklare från KRUUT hölls seminarieserien ”Standing out from the Academic Crowd”, som ägnas presentationsteknik. En rad andra samarbeten inom universitetet skulle kunna nämnas, och till de mer uppmärksammade hör ett pilotprojekt där undervisande bibliotekarier planerat och genomfört undervisning tillsammans med lärare från Institutionen för informatik och media. Studenterna har upplevt arbetssättet som effektivt; ämnesfrågor och problemformuleringar har kunnat diskuteras samtidigt som informationssökningsstrategier.

Därtill har avancerad undervisning bedrivits kring kulturarvssamlingarna, normalt genom samarbeten mellan institutioner och biblioteket.

Under 2014 har biblioteksrådet och de fyra samverkansgrupperna fortsatt att sammanträda. Mötena har ägnats informationsutbyten och avstämningar. UUB:s formella samverkan med områden och fakulteter styrs av arbetsordningen, vilken reviderades 2010. När det gäller de formella samverkansorganens roll är den nuvarande ordningen inte idealisk. Uppdraget är otydligt och kontakten med beslutande nivåer relativt svag. Såväl från områdena som från biblioteket har under 2014 initiativ tagits för att råda bot på situationen. Även om det generella samarbetet mellan forskning, utbildning och bibliotek fungerar utmärkt finns utrymme för ökad tydlighet angående roller och ansvarsfördelning. Rimligen bör en ny arbetsordning utfärdas under 2015.

Kulturnattskonserten exemplifierar hur UUB 2014 samverkade med den lokala miljön. Ett annat exempel är den informations- och utbildningsverksamhet gentemot allmänhet och skolor som genomförs vid Dag Hammarskjöld och Juridiska biblioteket. Denna finansieras av Uppsala kommun genom ett större bidrag till biblioteket som lämnas via Dag Hammarskjöld-stiftelsen. Ännu ett exempel är den utställning kring Gösta Knutsson och Pelle Svanslös som visades i Carolina Redivivas förhall i samband med öppnandet av kommunens tema-lekpark i Carolinaparken kring Gösta Knutssons kattvärld.

Till de mer anslående inslagen i UUB:s interaktion med samhället hörde november månads laserinstallation inom samarbetsprojektet ”Allt ljus på Uppsala”. Installationen anknöt till 200-årsminnet av Anders Ångströms födelse. Den kraftiga gröna laserstråle som utgick från Carolina Redivivas balkong kunde ses ända ut över Östersjön. UUB gjorde även visningar med Ångströmtema, genomförda i samarbete med universitetet.

Samverkan nationellt och internationellt sker genom deltagande i olika nätverk, konferenser och organisationer. Biblioteket är en aktiv medlem av internationella sammanslutningar som IFLA, LIBER och CERL. Genom dessa kontakter bedrivs en ömsesidig omvärldsbevakning och verksamhetsutveckling. Inom IFLA, som är världens bredaste och största biblioteksorganisation, spelar UUB en viktig roll genom att medarbetare är förtroendevalda som så kallade sektionsmedlemmar inom fälten ”Information Literacy” och ”Rare Books and Manuscripts”.

Nationellt har UUB 2014 arrangerat en rad workshop-möten, temadagar och konferenser, exempelvis den medicinska bibliotekskonferensen ”Vi gör skillnad!”, en temadag om forskarstöd i samarbete med institutionen för ABM, nationella Summondagen, Geobiblioteksdagarna i Visby och en konferens inom Kungliga Bibliotekets expertgrupp för utvärdering och kvalitetsutveckling, inom vilket UUB är företrätt. Biblioteket var också aktivt vid Bok- och biblioteksmässan i Göteborg, dels med ACTA-redaktionens och Dag Hammarskjöldstiftelsens montrar, dels genom deltagande i seminariepaneler.

Av särskild betydelse är bibliotekets arbete inom universitetsnätverken U4 och Matariki. Bibliotekens samarbete är nära och aktivt. Med partners inom det nordeuropeiska U4 förbereds under 2014-2015 en Horizon 2020-ansökan. I denna ingår för Uppsalas del även Museum Gustavianum. Dessutom förlade ledningsgruppen sitt vårinternat till Göttingen i Tyskland, och tog där del av det framgångsrika arbetet vid Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek. Inom Matariki – sju universitet från hela världen – bedrivs ett aktivt benchmarkingprojekt, inriktat på studentstöd. Den nu pågående fasen är inriktad mot hur biblioteksmiljö bidrar till studierna. En UUB-medarbetare deltog 2014 vid gruppens möte i Otago, Nya Zeeland, även om huvuddelen av mötena genomförs digitalt och ibland bilateralt.

Till internationella kontakter hör också utlån till utställningar. UUB:s unika Mecka-tavla var inte bara fokus för en Uppsala-konferens genomförd på Carolina Rediviva utan också utlånad till Rijksmuseum Volkenkunde i Leiden, Holland. Utlån har 2014 också skett till Paris (Louvre), Korsika och Odense – men också till nära grannar som Uppsala Domkyrka och Upplandsmuseet. Genom bild databasen Bildsök ges för övrigt direkt tillgång till nästan 19000 av kulturarvssamlingarnas bilder, och antal sidvisningar var under 2014 hela 191 600 (168 241). Under året avslutades det så kallade Polar-projektet som skett i samarbete med universiteten i Stockholm och Göteborg, Kungl. Vetenskapsakademien samt Naturhistoriska riksmuseet. 2800 glasnegativ, fotografier och skioptikonbilder har digitaliserats och gjorts publikt tillgängliga genom Alvin.

Konsortiearbetet inom DiVA har berörts ovan, men bör också uppmärksammas som viktigt inom nationell samverkan. För medelstora och

mindre högskolor ger konsortiet möjlighet att kostnadseffektivt skapa publikationsdatabaser och sprida OA-publikationer. DiVA-gruppen vid UUB bedriver en mycket omfattande digital publicering av Uppsala universitets forskning, men UUB producerar och distribuerar också på papper. Vid Produktionsenheten formgavs under 2014 c. 360 (330) böcker, företrädesvis avhandlingar från Uppsala universitet. DiVA och produktionsenheten svarar för en väsentlig del av bibliotekets externa intäkter. Vid biblioteket bedrivs vidare interna projekt – inte sällan med höga krav på forskningskompetens - som resulterar i tryckta och digitalt tillgängliggjorda publikationer. Förutom årets utställningskatalog, ägnad Karl-Erik Forsbergs bokstavskonst kan två utgåvor av persiska handskrifter nämnas: Nadīm Mashhadī, *A historical poem on the attack on Iran by the Afghans* samt en bearbetad edition av Jalāl Tabīb Shīrāzī, *Gul va Nuwrūz*. Båda är utgivna av Ali Muhaddis.

Ytterligare en bibliotekspublikation förtjänar att tas upp som ett samverkans exempel. Biblioteket tar regelbundet emot utländska praktikanter, särskilt inom kulturarvsavdelningen. 2014 verkade såväl en polsk som en fransk praktikant vid UUB. Under 2013 var den likaledes franska praktikanten Charlotte Bellamy aktiv inom bibliotekets kulturarvsmediering och producerade då en uppskattad engelskspråkig blogg om kulturarvet på Carolina Rediviva. Denna återutgavs som bok 2014 under titeln *The Heritage on the Hill*, då med ett rikt bildmaterial.

Arbetsmiljö

I bibliotekets mål- och strategidokument framhålls som tredje huvudpunkt att arbetsmiljön skall vara den bästa möjliga och personalens kompetens hög och under ständig utveckling. Ovan har 2014 års införande av delegationsordningar berörts, liksom arbetet med effektivare framtida organisation av verksamheten. Till strategierna för att nå en ännu bättre arbetsmiljö hör att använda universitetets och bibliotekets mål och strategier i utvecklingssamtal och vid chefsmöten och utvecklingsdagar. Centralt i kommunikationsarbetet har varit att understryka universitetets primära roll i biblioteksverksamheten liksom att betona vikten av ett fokuserat och väl samordnat biblioteksarbete. Chefsutbildningen är viktig och bland annat har undervisning ordnats under året kring utvecklingssamtalens roll.

Inom biblioteket skall den psykosociala arbetsmiljön vara god, och under 2014 genomfördes en undersökning med det av universitetet upphandlade redskapet ”arbetsmiljöindikatorn”. Hela UUB:s personal erbjöds att delta i enkäten och uppslutningen var hög, hela 87 % svarade. Helhetsresultatet var gott och biblioteket hamnade sammantaget på grönt resultat. Vid jämförelser med resultaten från liknande arbetsplatser ligger UUB över medeltalet. Påfallande var de anställdas stolthet över sin arbetsplats och det sätt varpå man upplevde sig bidra till det gemensamma arbetet.

Detta hindrar inte att förbättringspotential kunde identifieras inom vissa fält; i ett par frågor lyste siffrorna röda. Resultaten av undersökningen analyserades på enhets-, avdelnings- och biblioteksnivå, och vid två workshop-möten på Fyrishov med hela personalen presenterades och diskuterades resultaten. Uppföljningsarbete gjordes också vid möten på avdelningar och större enheter. UUB:s arbetsmiljögrupp samlade resultatet i ett förslag till en handlingsplan. Förslaget har antagits av överbibliotekarien efter beredning i ledningsgruppen, och handlingsplan och undersökningsresultat ger en god plattform för fortsatt arbetsmiljöarbete. Inte minst visar undersökningen vikten av korta beslutsvägar, effektiv information och fortsatt arbete med medarbetarskap. Utfallet av arbetsmiljöindikatorn 2014 stöder det pågående arbetet med omorganisation, då hierarkierna skall plattas till, samarbete inom biblioteket underlättas och den enskilda medarbetaren ges ansvar och utvecklingsutrymme. Värdegrundsfrågor och modeller för gemensamma förhållningssätt är centrala.

Genom konkreta projekt skall samverkan och förståelse mellan UUB:s olika delar ökas, och ett gott exempel på detta är den katalogiseringsgrupp som inrättades 2014. Gruppen består av representanter för olika bruksbiblioteksenheter samt för kulturarvet och uppdraget är tidsbegränsat. Gruppen har genom prioriteringar och ensade processer väsentligt förbättrat katalogiseringsarbetet inom UUB.

En framgångsstrategi är god kompetensförsörjning. Under året har därför ansträngningar gjorts vad gäller rekryteringsprocesser och långsiktig planering inför kommande pensionsavgångar, kompetensöverföring etc. Kompetens- och utvecklingsfrågor ställs alltid i centrum, och medarbetare har deltagit i en rad kurser och konferenser. Biblioteket var under 2014 bland annat representerat på konferenserna QQML i Istanbul, INFORUM i Prag, ILI i London och Great Lakes e-summit i USA. Biblioteket har 2014 arrangerat dussintalet nationella nätverksmöten av större betydelse – t.ex. en medicinsk bibliotekskonferens och en temadag kring krigsbyten och metadata.

UUB tar initiativ till ledarskapsutveckling och bland annat har flera avdelningschefer samt överbibliotekarien under 2014 påbörjat kvalificerade ledarskapskurser.

Till sätten att nå effektivitet och en bra arbetsmiljö för såväl personal som brukare hör god kommunikation. I och med att en kommunikator rekryterades på senhösten 2013 har 2014 blivit det första år då biblioteket haft tillgång till professionellt kommunikationsstöd. Detta har varit av avgörande betydelse vid utvecklandet av bibliotekets nya webbsida och i det strategiska arbetet med universitetets verktyg Medarbetarportalen. Den interna kommunikationen har innovativt utvecklats, till exempel genom filmer. Ett nyhetsblad riktat till bibliotekets användare har under året

UPPSALA
UNIVERSITET

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2015-03-30

UFV 2012/1917

utvecklats och när områden och fakulteter digitalt två till tre gånger per termin.

I Uppsala universitets mål och strategier (UFV 2013/110) slås fast att universitetet skall bedriva världsledande forskning och förstklassig utbildning. En självklar förutsättning för detta är bibliotekservice av högsta kvalitet. I dokumentet understryks att universitetsbibliotekets utveckling är en viktig strategi för att uppnå excellens och samhällsnytta. När år 2014 summeras kan konstateras att det under året tagits flera avgörande steg inom UUB för att ytterligare stärka rollen som central infrastrukturell resurs.

Lars Burman
Överbibliotekarie
Uppsala universitetsbibliotek